

**Т.В. Калашнікова, доктор екон. наук, доцент
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, Україна**

Інновації в плануванні діяльності аграрних підприємств

Зростання попиту на інновації в сільському господарстві пов'язано з бажанням аграрних товаровиробників отримувати більшу врожайність за рахунок оптимізації ресурсів і високого рівня організації управління аграрними підприємствами. Технології та інновації сприяють оптимізації витрат. Важливо не лише запровадити ту чи іншу технологію, скільки управляти її ефективністю та контролювати її роботу. Особливо це стосується зони ризикового землеробства, де можна ефективно господарювати лише за умови жорсткого контролю та економії витрачання ресурсів.

Сучасні підходи до організації сільськогосподарського виробництва потребують розумного балансу витрат і результатів з урахуванням ризику, підбору технологій для кожної окремої ділянки та конкретних умов виробництва; контролю за виконанням виробничих завдань та можливість оперативного внесення змін з метою управління. Це обумовлює потребу у формуванні та аналізі значних масивів даних на інноваційній основі. Останнім часом було створено ряд зручних програмних продуктів для управління діяльністю аграрних підприємств, збирання даних, розрахунку норм, планування завдань, під загальною назвою Farm Management System [1]. Найбільшого поширення в Україні набули такі з них: CROPIO, TARANIS, Ag Leader, Soft.Farm, Forland, Smart Land, Farm Foresight, Business logic, Agro Online.

Ознайомлення з основними характеристиками програмного забезпечення дозволяє стверджувати, що CROPIO – це система сільськогосподарського управління, що забезпечує віддалений моніторинг сільськогосподарських земель, зокрема й операційний моніторинг посівних площ, автоматичну документацію, прогнозування та планування в сільському господарстві [2].

TARANIS – платформа точного землеробства для управління фермерськими господарствами та аналізу даних для сільськогосподарських підприємств, що забезпечує контроль стану поля за допомогою сенсорів, метеорологічних даних та автоматичного аналізу детальних зображень.

Forland – це онлайн-сервіс для управління аграрним підприємством.

Smart Land – це онлайн-система управління господарством, послуги та обладнання для автоматизації бізнес-процесів.

Agro Online – це електронна система агрономічного обліку з інтеграцією всіх типів даних в єдину систему ухвалення рішень.

Як свідчать дані досліджень, проведених інноваційною платформою Agrohub в Україні, інвестиції на впровадження комплексної системи управління врожайми, інтеграцію платформи агроменеджменту окупаються аграрними

підприємствами за рахунок економії на добривах і засобах захисту рослин, оптимізації структури посівних площ, зміни логістики [3].

Планування діяльності аграрних підприємств включає процеси та технології, що використовуються для визначення сівозміни сільськогосподарських культур та формування технологічних карт.

Планування діяльності аграрних підприємств на основі інноваційних технологій включає п'ять взаємопов'язаних блоків:

1. Формування вхідних даних, а саме:
 - збір даних щодо урожайності культур з полів за попередні періоди;
 - аналітика ринку;
 - показники погоди;
 - показники земельного банку.
2. Визначення сівозмін.
3. Визначення технологій та підготовка технологічних карт.
4. Планування живлення, засобів захисту рослин, обробітку ґрунту; логістика обладнання.
5. Розробка, коригування та прийняття оперативних планів.

При цьому слід зауважити, що на стадії формування вхідних даних в процесі планування діяльності вкрай важливо встановити виробничі та фінансові обмеження. В процесі планування витрат на виробництво доречно використовувати динамічне фінансове моделювання та бюджетування.

Вирішальне значення для планування і аналізу має комбінація внутрішньої та зовнішньої інформації, що може бути використана для прийняття найбільш ефективного операційного рішення. Збирання, накопичення та аналіз інформації про обробку земельних ділянок у контексті використання різних агротехнологій для майбутнього планування є ключовим завданням для вітчизняних аграрних підприємств. Після того, як обрано технологію і сформовано технологічну карту, важливо, щоб ця технологія перетворилася на комплексний план дій, адаптований до мінливого зовнішнього середовища та кваліфікації наявного персоналу.

Список використаних джерел: 1. Top 9 Farm Management Software. URL: <https://www.predictiveanalyticstoday.com/top-farm-management-software/> 2. Farm Management Software. URL: <https://www.capterra.com/farm-management-software/> 3. Платформа Agrohub систематизувала досвід українських інновацій в агрофермі. URL: <https://landlord.ua/news/tehnologii/platforma-agrohub-systematyzovala-dosvid-ukrainskykh-innovatsii-v-ahrosferi/>